

NASILJE U PORODICI I LAKO ORUŽJE

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
 16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
 16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE
 25 NOV - 10 DEC <http://16dayscwg1.rutgers.edu>

Ženska mreža IANSA i Centar za globalno liderstvo žena

Rasprostranjenost lakog oružja i njegovo učešće u nasilju u porodici: Od gotovo 900 miliona primjeraka lakog oružja danas u svijetu, više od 75% se nalazi u rukama privatnih vlasnika, najčešće muškaraca, i sakriveno je u domovima. Istraživanje o lakom oružju iz 2013.g. ukazuje da je u periodu od 2004.g. do 2009.g., od ukupno 526,000 osoba koje su ubijene automatskim puškama, minobacačima, kao i drugim vrstama oružja, samo 10% stradalo u ratovima u Siriji, Maliju i Avganistanu. 90% osoba je ubijeno zbog prisustva i korištenja lakog oružja i daleko od ratišta.

Sve je više očito da žene širom svijeta nisu izožene najvećim rizicima od povreda i nasilne smrti upotrebom lakog oružja na ulicama i ratištima, već u njihovim vlastitim domovima. Širom svijeta, u svakoj klasi, rasi i kasti, svim religijama i regijama, postoje muškarci koji vrše fizičko ili psihičko nasilje prema svojim partnericama. U najvećem broju slučajeva, žene su u isto vrijeme izložene obema vrstama nasilja.

Ubistva u porodici čine jedini oblik ubistava u kojem su žene mnogo češće žrtve nego muškarci. Kada se desi da je žena ubijena u svojoj kući, može se pretpostaviti da je njen partner ili rođak izvršio ubistvo, i počinitelj obično ima predhodni dosije nasilja u porodici. Nasilje uz korištenje pištolja može biti dio kruga zastrašivanja i agresije koju mnoge žene doživljavaju od strane svojih partnera. Na svaku ženu koja je ubijena ili bila izložena fizičkom nasilju korištenjem vatrenog oružja, dolazi daleko veći broj žena koje doživljavaju prijetnje oružjem.

Ana Alvazi del Frate, direktorica istraživanja javnog mnjenja potvrđuje da su oružje i nasilje u porodici smrtonosna kombinacija. Izvještaj navodi podatke iz studija raznih koji ukazuju da su između 40 i 70% žena žrtava nasilja ubijene od intimnih partnera. Ukoliko u kući postoji oružje, vjerovatnoća da će žena stradati nasilnom smrću se povećava za tri puta. Jedna od tri žene koje su ubijene od strane bračnog partnera u Francuskoj i Južnoj Africi su upucane, kao i dvije od tri žene ubijene od strane bračnog partnera u Sjedinjenim Američkim Državama.

Dom se uobičajeno posmatra kao bezbjedno mjesto, međutim, kada je u njemu prisutno oružje, rizik od nasilja i ubistava se povećava. Kada analiziramo nasilna krivična djela, usmjereni smo na ulogu nelegalno posjedovanog lakog oružja. Bez obzira na to, najveći broj vatrenog oružja koje je upotrebjeno u ubistvima u porodici je u legalnom posjedu počinitelja nasilja. Bitno je naglasiti zloupotrebu oružja od strane snaga bezbjednosti, sa fokusom na pripadnike policije i vojske, naročito u vrijeme kada nisu na službenoj dužnosti. Supruga jednog američkog vojnika je rekla istraživačima, "Rekao bi mi, 'Uradićeš to, ili...' a nakon toga je otišao do plakara u kojem drži pištolj."

Kampanja 16 Dana aktivizma protiv rodnog nasilja nastavlja sa fokusom na ozbiljne posljedice raširenosti lakog oružja, a to su smrti i povrede usljed korištenja oružja u domu. Došlo je vrijeme da vršimo pritisak za prepoznavanje ove dimenzije zloupotrebe oružja i da se različiti akteri širom svijeta uključe u rješavanje ovog problema.

Oduzimanje oružja u Turskoj: "U aprilu 2013.g. Fatma Şahin, ministrica za porodicu i socijalnu politiku je saopštila sa je od 15,000 muškaraca oduzeto oružje za koje se sumnja da je povezano sa slučajevima nasilja prema ženama. Oružje je oduzimano od marta 2012.g. kao preventivna i bezbjednosna mjera predviđena novim Zakonom o sprečavanju nasilja u porodici [...] Ministrica Şahin je istakla da su policijski službenici oduzimali oružje ne samo od onih muškaraca koji su već bili nasilni prema ženama, nego i od onih koji pokazuju sklonost ka nasilju. [...] Ministrica Şahin još kaže, "Zakon daje jasno pravilo: ako niste u mogućnosti da kontrolišete vlastiti bijes, nećemo vam dozvoliti da imate oružje. To je veoma jasna poruka."

Isječak iz "Şahin: Prema Zakonu o sprečavanju nasilja u porodici, oduzeto oružje 15,000 muškaraca sklonih nasilju" *Zaman Danas*
<http://www.todayzaman.com/news-312614-sahin-guns-of-15000-abusive-men-seized-under-domestic-violence-law.html>

U nekim državama, prava na upotrebu oružja imaju prioritet u odnosu na prava na zaštitu, SAD: "Sudija je g. Holtenu izdao rješenje o zabrani prilaska na udaljenost manju od dva bloka od doma svoje bivše supruge, kao i mnoga druga ograničenja. Međutim, nije mu oduzeo oružje [...] Samo 12 sati nakon rješenja o zabrani prilaska g. Holten je u zasjedi čekao da mu se bivša supruga vrati kući sa njihovo dvoje djece. (Nastavlja se)

Sugestije za djelovanje

Kampanja 'Razoružajmo nasilje u porodici' (Ženska mreža IANSA): predstavlja prvu međunarodnu kampanju usmjerenu na jednu od najozbiljnijih, ali i najmanje poznatih dimenzija nasilja prema ženama – nasilne smrti i povrede uzrokovane postojanjem oružja u domu. Za više informacija, posjetite: http://www.iansa-women.org/disarm_dv

Zalažite se: Razoružajmo počiniocce nasilja u porodici. Zalažite se za usvajanje zakona koji nalažu uklanjanje oružja iz kuće. Kao minimum, policija bi trebalo da se konsultira sa suprugom ili bivšom suprugom prije nego što izda dozvolu za nošenje/posjedovanje oružja. Australija, Kanada, Južna Afrika i Trinidad i Tobago su neke od država koje su harmonizirale domaće zakonske okvire koji regulišu nošenje/posjedovanje oružja sa potrebom zaštite od nasilja u porodici. Ovi zakoni u isto vrijeme kreiraju i reflektiraju društvene vrijednosti, a naročito nenasilne komunikacije i mogu uticati na pozitivne promjene i rezultate. Kanada je pooštrila zakone o posjedovanju oružja 1995.g. i do 2003.g. stopa ubistava korištenjem oružja je pala za ukupno 15%, i za 40% ubistva žena.

Posmatrajte nasilje u porodici i nasilje između intimnih partnera kao ozbiljno krivično djelo, osigurajte zaštitu i podršku ženama koje prijavljuju nasilje: Žene rijetko prijavljuju nasilje i zlostavljanje od strane intimnog partnera, iz straha ili nedostatka pristupa policiji i sudskoj zaštiti. Države moraju obezbjediti da pravosudni sistemi ohrabruju žene da prijavljuju nasilje u porodici, osigurati pomoć i podršku ženama koje prijave nasilje i kažnjavati počiniocce nasilja prema ženama bez izuzetka.

Učestvujte u obuci profesionalaca_ki koji primjenjuju zakone i omogućite im da usvoje procedure rada sa žrtvama nasilja, kao i počiniocima nasilja u porodici koji posjeduju i koriste oružje: Predstavnicima institucija koje su zadužene za primjenu zakona su ti koji veoma često prvi intervenišu u situacijama nasilja u porodici. Policijski službenici_trebaju učestvovati u obuci koja će im omogućiti da u slučaju nasilja u porodici djeluju sa posebnom pažnjom, efikasno i u zakonskim okvirima.

Zahtjevajte da se oružje čuva na sigurnom mjestu: Vlasnici oružja trebaju imati obavezu čuvanja oružja na sigurnom mjestu, te skladištenja municije odvojeno od oružja. U Bjelorusiji se oružje mora čuvati rastavljeno i nenapunjeno u zaključanim kutijama, dok se municija mora čuvati odvojeno.

Prevod: Minja Štrbac, Udružene žene Banja Luka, BiH

(Nastavak) Naoružan malom poluautomatskom puškom kupljenom nekoliko mjeseci prije, g. Holten je izašao iz auta i uperio puščanu cijev u grudi. Prisilio ju je da uđe u kuću i vikao da će je ubiti [...] "Sjećam se kako sam samo razmišljala 'Policija, potrebna mi je policija,'" napisala je gđa. Holten u izjavi za policiju. "Ubiće me u mojoj kući. Umrijeću!"

Gđa. Holten je uspjela doći do mobitela, zovnuti 911, i sakriti mobitel ispod krevetnog prekrivača. Dežurni na liniji ju je čuo kako moli za život i veoma brzo poslao policiju na lice mjesta. Dok su se policajci penjali uz stepenice, g. Holten se predao. Pronašli su gđu. Holten šćućurenu na podu u teškom psihološkom stanju."

Izvod iz Luo, Majk. "U nekim državama, prava na upotrebu oružja imaju prioritet u odnosu na prava na zaštitu," Njujork Tajms, 17. mart 2013.g. http://www.nytimes.com/2013/03/18/us/facing-protective-orders-and-allowed-to-keep-guns.html?ref=michaelluo&_r=0

Resursi (na engleskom jeziku):

- Adelman, Madelaine. (2003) "Vojska, militarizam i militarizacija nasilja u porodici." u *Nasilje prema ženama* Vol. 9. Br. 1118. <http://vaw.sagepub.com/content/9/9/1118>
- Fond za sprečavanje nasilja u porodici. "Podaci o oružju i nasilju u porodici." http://www.futureswithoutviolence.org/userfiles/file/Children_and_Families/Guns.pdf
- Oružje i nasilje u porodici, Vijesti o politikama korištenja oružja: http://www.gunpolicy.org/firearms/topic/guns_and_domestic_violence
- Hemenway, David. (2011) "Rizici i prednosti držanja oružja u domu." *Ameriki časopis za medicinu življenja*. <http://ajl.sagepub.com/content/early/2011/02/01/1559827610396294.full.pdf+html>
- Ženska mreža IANSA. (2009) "Razoružajmo nasilje u porodici: Ključni početni nalazi." <http://www.iansa-women.org/node/238>
- Infer Trust. (2010) "Naoružano nasilje u porodici." http://www.infertrust.org/armed_domestic_violence.asp
- NVO Komitet o razoružanju, miru & bezbjednosti. Resursi o malokalibarskom i lakom oružju. Trgovina oružjem. http://disarm.igc.org/index.php?view=article&catid=49%3Aresources&id=152%3A-small-arms-and-light-weapons-arms-trade-&option=com_content&Itemid=41
- SAFER-Net: Lako naoružanje/Vatreno oružje Mreža za obrazovanje i istraživanje, Univerzitet Ryerson. <http://www.ryerson.ca/SAFER-Net>
- Istraživanje o lakom naoružanju 2013.g.: Svakodnevne opasnosti. <http://www.smallarmssurvey.org/de/about-us/highlights/highlight-yb13.htm>
- Vetten, Lisa. (2006) "Mapiranje korištenja oružja u nasilju prema ženama: Rezultati tri studije." Institut za sigurnosne studije. <http://www.seesac.org/res/files/failovi/211.pdf>
- Centar za politike nasilja. "Činjenice o vatrenom oružju i nasilju u porodici." http://www.vpc.org/fact_sht/domviofs.htm